

[Time:3.00 Hrs]		[Marks:100]
Please check whether you have got the right question paper.		
N.B:	1. All question are compulsory. 2. Figures to the right indicate full marks. 3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.	

Q.1	Attempt any two of the following:	
	a) Explain the historical evolution of Indian constitution.	10
	b) What are the salient features of the Indian constitution?	10
	c) What is the philosophy and ideas mentioned in the preamble?	10
Q.2	Attempt any two of the following:	
	a) What is fundamental rights? Explain six fundamental rights in the Indian constitution.	10
	b) Describe the types of the Directive Principles and Division of Directive principles in Indian constitution.	10
	c) Explain in detail the Upper house of the Indian Parliament	10
Q.3	Attempt any two of the following:	
	a) Elaborate the different Parliamentary privileges enjoyed by the Members of the Parliament	10
	b) Describe the various legislative devices to control the Executive?	10
	c) Write a note on the various Parliamentary Committees?	10
Q.4.	Attempt any two of the following:	
	a) Describe the structure of the Supreme Court of India?	10
	b) Elaborate the jurisdiction and powers of the High Court of India?	10
	c) Describe the various powers and functions of the President of India?	10
Q.5.	Attempt any two of the following:	
	a) Elaborate the different functions of the Indian Prime Minister	10
	b) Elucidate the individual and collective responsibilities of the Council of Ministers.	10
	c) Explain in the detail the provision of the 73rd Amendment to the Indian Constitution?	10

[वेळ: ३ तास]		[गुण:100]
कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.		
सूचना:	१ सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. २ उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात. ३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.	
प्र.१	खालीलपैकी कोणतेही दोन सोडवा:	
a)	भारतीय राज्यघटनेची ऐतिहासिक उत्क्रांती स्पष्ट करा.	10
b)	भारतीय संविधानाची प्रमुख वैशिष्ट्ये कोणती आहेत?	10
c)	प्रस्तावनेत नमूद केलेले तत्वज्ञान आणि कल्पना काय आहे?	10
प्र.२	खालीलपैकी कोणतेही दोन सोडवा:	
a)	मूलभूत अधिकार म्हणजे काय? भारतीय संविधानातील सहा मूलभूत अधिकार स्पष्ट करा.	10
b)	मार्गदर्शक तत्वांचे प्रकार सांगून मार्गदर्शक तत्वांचे विभाग	10
c)	भारतीय संसदेच्या वरिष्ठ सभागृहाचे तपशीलवार वर्णन करा	10
प्र. ३	खालीलपैकी कोणतेही दोन सोडवा:	
a)	संसद सदस्यांना मिळालेले विविध संसदीय विशेषाधिकार विस्ताराने सांगा?	10
b)	कार्यकारिणीवर नियंत्रण ठेवण्यासाठी विविध विधायी साधनांचे वर्णन करा?	10
c)	विविध संसदीय समित्यांची सविस्तर माहिती लिहा?	10
प्र.४	खालीलपैकी कोणतेही दोन सोडवा:	
a)	भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाच्या संरचनेचे वर्णन करा?	10
b)	भारताच्या उच्च न्यायालयाचे अधिकार क्षेत्र आणि अधिकार स्पष्ट करा?	10
c)	भारताच्या राष्ट्रपतीच्या विविध अधिकारांचे आणि कार्याचे वर्णन करा?	10
प्र.५	खालीलपैकी कोणतेही दोन सोडवा:	
a)	भारतीय पंतप्रधानांची विविध कार्ये विशद करा .	10
b)	मंत्रिमंडळाच्या वैयक्तिक आणि सामूहिक जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा.	10
c)	भारतीय राज्यघटनेतील ७३ व्या घटनादुरुस्तीची तरतूद तपशीलवार सांगा?	10